

ജൂമുഅം വുത്തിബ സംഗ്രഹം 10.01.2025

സംഘിയുന്ന ഫറ്റിൽ അചീറുത് മുഖ്യമിനിൻ വലിപ്പത്തുൽ മസിഹ് അൽവാമിസ് (അയുദ്ധപ്പള്ളാർ)
വുക്കെവിലെ ചെങ്കിൽ മുഖ്യമാക്കിൽ നിന്തവഹിച്ചത്.

തിരുനബി ചരിത്രം: ബന്ധു ഫസാറ്, അബ്ദുല്ലാഹ് ബിന് അതീബ് യുദ്ധനിക്കങ്ങൾ

اَشَهَدُ اَنْ لَا إِلَهَ اَلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشَهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اَمَا بَعْدَ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ○ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ○ اِيَّاكَ
نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○ اِهْدِنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرَ المَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ○

കഴിഞ്ഞ വുത്തിബ്യക്ക് മുന്ന് നബി^(സ)യുടെ കാല പ്രഭത്തിലെ യുദ്ധനിക്കങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചാണ് പരാമർശിച്ചിരുന്നത്. ഈതിൽ പറഞ്ഞിരുന്ന ബന്ധു ഫസാറുക്കെതിരെയുള്ള യുദ്ധനിക്കത്തിൽ ഉമ്മു വർപ്പയുടെ വധത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംഭവം ചരിത്രത്തിൽ വരുന്നുണ്ട്. ചില ചത്രകാരന്മാർ (കൗതുകരമായ രീതിയിൽ) അതിനെ തികച്ചും യാമാർ മൃത്തിന് വിരുദ്ധമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ സംഭവത്തെ വിവരിച്ചുകൊണ്ട് ഫറ്റിൽ മിൻസാ ബഷീർ അഹമ്മദ് സാഹിബ്^(സ) വളരെ യുക്തിസഹമായ രീതിയിൽ കാര്യങ്ങൾ വിവരിച്ച് എഴുതുന്നു, ഈ സംഭവം തികച്ചും തെറ്റും അടിസ്ഥാനരഹിതവും ബുദ്ധിപരമായും പ്രാമാണ്യയോഗ്യമായും കൈച്ചുമച്ചതാണെന്നും വ്യക്തമാണ്. ബഹുഭിക്കമായി നോക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഒരു സ്ത്രീയെ കൊല്ലുന്നതും അതേസമയം നിവേദനത്തിൽ പറയുന്നതുപോലെ വധിച്ചു എന്നു പറയുന്നതും തമ്മിൽ വളരെ അന്തരം ഉണ്ട്. ഈ ദാത്യം വാദിയുൽ ഖുറയുടെ അടുത്ത് വസിച്ചിരുന്ന ബന്ധു ഫസാറുക്കെതിരെ ശിക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു. ഈവർ ഒരു മുസ്ലിം കച്ചവടം സംഘത്തെ ആക്രമിക്കുകയും അവരുടെ എല്ലാ സന്ധാദ്യങ്ങളും കൊള്ളയടിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കലാപകാരികളായ ഈ സംഘത്തിൽ നിന്ന് നെടുംതുണ്ണി ഉണ്ടെ വുർഹ എന്ന ഒരു വുദ്ധയായ സ്ത്രീയായിരുന്നു. അവർ ഈ സംഘത്തിൽ പിടിക്കപ്പെട്ടോൾ സെഡിന്റെ സംഘത്തിലെ വെവസ് എന്ന രോൾ ആ സ്ത്രീയെ വധിച്ചു.

വധത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പരയുന്നു: ഈ സ്ത്രീയുടെ രണ്ടു കാലുകളും രണ്ട് ഒടക്കങ്ങളുടെ കാലുകളിൽ കൈച്ചുമച്ചിരിഡിശയിലേക്ക് ഒടക്കങ്ങളെ ഓടിച്ചു. അതിന്റെ ഫലമായി ആ സ്ത്രീ നടുകെ പിളർന്ന് രണ്ട് കഷണങ്ങളാക്കപ്പെട്ടു. അതിനുശേഷം ആ സ്ത്രീയുടെ മകൾ സൽമാൻ അക്കുളുനെ ഏൽപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഈതെ സംഭവം വളരെ ചുരുക്കി നല്ല രീതിയിൽ അല്പം വ്യത്യസ്തമായി ഈ സംഭവം ഓരിയൻ്റലിസ്റ്റ് മുസ്ലിങ്ങളുടെ മുഗ്ധനിയമായ നിലപാടിന് ഒരു തെളിവാക്കുന്നു.)

ഫറ്റിൽ മിൻസാ ബഷീർ അഹമ്മദ് സാഹിബ്^(സ) ഇതിന്റെ വിശദീകരണത്തിൽ എഴുതുന്നു, ഈ സംഭവം തികച്ചും തെറ്റും അടിസ്ഥാനരഹിതവും ബുദ്ധിപരമായും പ്രാമാണ്യയോഗ്യമായും കൈച്ചുമച്ചതാണെന്നും വ്യക്തമാണ്. ബഹുഭിക്കമായി നോക്കുകയാണെങ്കിൽ, ഒരു സ്ത്രീയെ കൊല്ലുന്നതും ചുമതലി ബന്ധിക്കാനെങ്കിൽ, ഒരു സ്ത്രീക്കു വധിക്കാൻ പാടില്ല എന്ന് തിരുനബി^(സ) പലതവണ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ളതാണ്. ഹദീസുകളിൽ വരുന്നു, ഒരു സന്ദർഭത്തിൽ യുദ്ധമെതാനത്ത് ഒരു ശത്രുഗോത്രത്തിലെ സ്ത്രീ കൊല്ലുപ്പെട്ടതായി തിരുനബി^(സ) കാണാനിടയായി. ആ സ്ത്രീ ഏത് അവസ്ഥയിലും ആരുടെ കൈയാലും ആണ് കൊല്ലുപ്പെട്ടതെന്ന് മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ തിരുനബി^(സ) അത് കണ്ണപ്പോൾ വളരെയെറോ ദേശ്യപ്പെടുകയും സഹാബക്കോടും മേലിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു സ്ത്രീയെയും വധിക്കരുത് എന്നു താക്കിൽ ചെയ്യുകയുമുണ്ടായി.

അതുപോലെ തന്നെ നബി തിരുമേനി^(സ) സൈനിക സംഘത്തെ അയക്കുന്നോൾ മറ്റ് ഏല്ലാ ഉപദേശങ്ങൾക്കും പുറമേ സ്വഹാവാക്കാളെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ട് സ്ത്രീകളെയും കുട്ടികളെയും വധിക്കരുതെന്നും നിഷ്കർഷിക്കുമായിരുന്നു.

ഈ അടിസ്ഥാനപരമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കു സ്വഹാവാക്കാളെ സംഖ്യാച്ചാര്യം സ്വഹാവാക്കളിൽ തിരുനബി^(സ)യുടെ വീടിലെ ആളായിരുന്ന ഹംഗത്ത് സൈൻ ബിനു ഹാതിസയെ സംഖ്യാച്ചാര്യം, അദ്ദേഹം ഏതെങ്കിലും സ്ത്രീയെ ഈ രീതിയിൽ വധിച്ചു അല്ലെങ്കിൽ കൊല്ലിച്ചു എന്ന് ഇംഗ്ലീഷ് സാങ്കേതികവിവരിച്ചിട്ടുള്ളത് ഒരിക്കലും തന്നെ സ്വീകാര്യയോഗ്യമല്ല. വധിച്ചത് സൈദാബന്നു നിവേദനത്തിൽ പറയുന്നില്ല; പക്ഷേ മറ്റ് മുസ്ലിംകളാണ് ചെയ്തത് എന്ന് പറയുന്നേം ഇന്ന് സംഭവം സൈദിരേണ്ടുതുരത്തിൽ ആയിരുന്നതുകൊണ്ട് അതിരേണ്ടുതുരത്തിക ഉത്തരവാദി സൈൻ തന്നെയാബന്നു ഗണിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. തിരുനബി^(സ)യുടെ അധ്യാപനം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഉത്തരത്തിലുള്ള ഒരു കർമ്മം ചെയ്യാൻ സൈൻ അനുമതി കൊടുത്തു എന്ന് ഒരിക്കലും അംഗീകരിക്കാൻ സാധ്യമല്ല.

ഈ പ്രമാണപരമായ തെളിവിരേഖ കാര്യമാണ്, കനാമത്തെ കാര്യം ഇംഗ്ലീഷ് സാങ്കേതികവും ഇംഗ്ലീഷ് സാംഭവവും നിവേദനത്തിന് യാതൊരു പ്രമാണവും നൽകിയിട്ടില്ല. ഒരു തരത്തിലുള്ള വിശ്വാസയോഗ്യമായ തെളിവുമില്ലാതെ ഉത്തരം നിവേദനങ്ങൾ അതായത് തിരുനബി^(സ)യുടെ കൂട്ടുമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും സ്വഹാവാക്കളും പൊതുവിൽ ഉള്ളതും വ്യക്തമായ നടപടികൾക്കും എതിരിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് സ്വീകാര്യയോഗ്യമല്ല. രണ്ടാമത്തെ കാര്യം ഇതേ സംഭവം ഹദീസുകളിലെ വളരെ വിശ്വാസയോഗ്യമായ മുസ്ലിം, അബുദാവുദ് തുടങ്ങിയവയിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ അതിൽ ഉമെ വുർഹയുടെ വധത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു തരത്തിലുള്ള പരാമർശവും ഇല്ല. മറ്റ് വിശദീകരണങ്ങളിലും ഇംഗ്ലീഷ് സാങ്കേതികവുമായി ഭിന്നയുണ്ട്.

സ്വഹീഹായ ഹദീസുകൾ പൊതുവായ ചരിത്രനിവേദനങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് തീർച്ചയായും വണ്ണിയിത്തവും വളരെയെറെ ശക്തവും മുൻഗണനകൾ അർഹതയുള്ളതും ആകുന്നു.

അതുകൊണ്ട് സ്വഹീഹ് മുസ്ലിമിലും സുന്നതെ അബുദാവുദിലും ഉള്ള നിവേദനങ്ങൾക്ക് മുന്നിൽ ഇംഗ്ലീഷ് സാങ്കേതികൾയും മറ്റൊള്ളവരുടേയും നിവേദനങ്ങൾക്ക് ഒരു വിലയുമില്ല. ഈ ഇംഗ്ലീഷ് സാങ്കേതികൾ ഇംഗ്ലീഷ് സാംഭവവും തങ്ങളുടെ നിവേദനങ്ങളെ യാതൊരു തെളിവുമില്ലാതെ വിവരിക്കുന്നിടത്ത് ഇമാം മുസ്ലിമും അബുദാവുദും തങ്ങളുടെ നിവേദനങ്ങളെ പുർണ്ണമായ തെളിവുകൾ സ്വഹിതമാണ് വിവരിക്കുന്നത് എന്ന കാര്യം പരിഗണിക്കുന്നോൾ ഈ വ്യതിരിക്കത്തെ കുറേക്കുടി വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ്. മാത്രമല്ല കരുതലോടുകൂടി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള മൂഹദസീഡേർക്കു മുന്നിൽ, ചരിത്രകാരമാരുടെ പൊതു നിവേദനങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രസക്തിയും ഇല്ല. അതുകൊണ്ട് ഉമ്മുവുർഹയെ വളരെ കാപാലികമായി കൊന്നു എന്ന വിവരണം തികച്ചും കളവും വാസ്തവവിരുദ്ധവും ഇംഗ്ലാം ശത്രുതയിൽ നിന്നുള്ളതും ആകുന്നു. അത് കപടവിശാസികളുടെ ഓദാരുത്താൽ ചില ചരിത്രനിവേദനങ്ങളിൽ വന്നു പോയതാണ്. ചുരുക്കത്തിൽ മുസ്ലിമും അബുദാവുദും വിവരിച്ചതിനപ്പുറം ഈ സത്യകൾ മറ്റാരു ധാമാർത്ഥവുമില്ല.

ചരിത്രത്തിൽ പരാമർശം കാണപ്പെടുന്ന അടുത്ത സത്യം, അബുറാഫിള്ള നേർക്കുണ്ടായ സത്യം അബുല്ലാഹ് ബിൻ അതീബ് ആകുന്നു. ഈ ഹിജ്ര ആറാം വർഷം റമദാൻ മാസത്തിലുണ്ട് ഉണ്ടായത്. ഹംഗത്ത് മിർസാ ബഷീർ അഹർമദ് സാഹിബ്^(സ) ഇതിരേഖ വിശകലനത്തിൽ എഴുതുന്നു, യഹുദി മുപ്പുമാരുടെ കലാപനീകവും പ്രകോപനവും നിമിത്തം ഹിജ്ര അബുവാം വർഷത്തിരേഖ അവസാനത്തിൽ മുസ്ലിങ്ങൾക്കെതിരെ ഉണ്ടായ അഹർസാബ് യുദ്ധത്തിരേഖ ഭയാനകമായ ഫിത്ത് ഉടലെടുത്തു. അവരിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഹൃയത്ത് ബിൻ അവ്വത്തബ്ദി ബന്ധുവുരെന്നുണ്ടോ എപ്പോൾ തന്റെ ദുരന്ത പര്യവസാനത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നു. എന്നാൽ അബുറാഫിഡ് എന്ന വിളിപ്പേരുണ്ടായിരുന്ന സലാം ബിൻ അബീഹവീബ് അപ്പോഴും വൈബവിരേഖ പ്രദേശങ്ങളിൽ സ്വത്രന്നായി നടക്കുകയും തന്റെ കലാപനീകങ്ങളിൽ വ്യാപ്തതനുമായിരുന്നു. മാത്രമല്ല അഹർസാബിരേഖ നിന്നാവഹമായ പരാജയവും ഭയാനകമായ പരിവസാനവും അയാളുടെ ശത്രുതകുടു തൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഗത്പാൺ ഗോത്രങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലം വൈബവിന് സമീപമായിരുന്നു.

വൈബാഹിലെ യഹൂദികളും നജ്ദിലെ ഗോത്രങ്ങളും പരസ്പരം അയൽവാസികളുമായിരുന്നു. അതു കൊണ്ട് ഒരു വലിയ കച്ചവടക്കാരനും വലിയ ധനം ഡ്യൂനുമായിരുന്ന അബുറാഹി നജ്ദിലെ മുസ്ലീഞ്ഞ യുദ്ധസന്നദ്ധത്തുമായ ഗോത്രങ്ങളെ മുസ്ലീഞ്ഞ ശ്രക്കെതിരിൽ ഇളക്കി വിടുന്നത് പതിവാക്കി. അയാൾ തിരുനബി^(၃)നോടുള്ള വിരോധത്തിൽ കാഞ്ചി ബിൻ അശ്രീഫിന്റെ പുർണ്ണ സമാനനായിരുന്നു. അവസാനം അയാൾ ഒരു തന്റെ മെന്തു, അഹ്സാബ് യുദ്ധത്തെപോലെ നജ്ദിലെ ഗോത്രങ്ങളിലും മറ്റ് ഗോത്രങ്ങളിലും സഖവിച്ചുകൊണ്ട് മുസ്ലീഞ്ഞളെ നശിപ്പിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി ഒരു വലിയ സെന്റ്യൂത്തെ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങനെ മുസ്ലീഞ്ഞളുടെ കണ്ണമുന്നിൽ അഹ്സാബിന്റെ അതേ ദൃശ്യങ്ങൾ വന്നു തുടങ്ങി. ഈതെ സംബന്ധിച്ച് ചിന്തിച്ചപ്പോൾ രാജ്യത്ത് വലിയ രക്തച്ചാരിച്ചലില്ലാതെ ഒരു കുഴപ്പക്കാരനായ കലാപകാരിയെ കൊല്ലുകയാണെങ്കിൽ അത് ആൺ കൂടുതൽ ഉചിതമെന്ന് തോന്തിയപ്പോൾ തിരുനബി^(၃) അബുലു ബിൻ അത്തീവ് അഹ്സാബിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ വസ്തിജ്ഞകാരായ സ്വഹാബാക്കളെ അബുറാഹിയുടെ അടുക്കലേക്ക് പറ ഞ്ഞയച്ചു. എന്നാൽ, അവർ പോകുന്നോൾ അവരോട് കർഷകമായി പറഞ്ഞു: നോക്കുക, ഒരു സ്ത്രീയും കൂട്ടിയെയും ഒരിക്കലും വധിക്കരുത്. ഹിജർ ആറാം വർഷം റമദാൻ മാസത്തിൽ ഈ സംഘം പുറപ്പെട്ടു. വളരെ സമർത്ഥമായി തങ്ങളുടെ ഭാത്യം നിർവഹിച്ചു മടങ്ങുകയും അങ്ങനെ ഈ മുസീബ ത്തിന്റെ മേഖലം മദീനയുടെ അന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നും ഇല്ലാതാവുകയും ചെയ്തു.

അബുലു ബിൻ അത്തീവ്, അബുറാഹിയുടെ വധിച്ചശേഷം കോണിപ്പടിയിൽനിന്ന് വേഗത്തിൽ ഇരഞ്ഞുന്നോൾ (പടി തെറ്റി ഇരുട്ടിൽ വീണു. അതു മുലം) കണക്കാൽ പൊട്ടി. (മറ്റാരു നിവേദന പ്രകാരം കണക്കാലിന്റെ സന്ധിപൊട്ടിപ്പോയി.) അദ്ദേഹം പരയുന്നു: പിന്നെ തൈൾ മദീനയിൽ എത്തി തിരുനബി^(၃)ക്ക് അബുറാഹിയുടെ വധത്തെക്കുറിച്ച് അറിയിപ്പ് നൽകി. നബി^(၃) എല്ലാ സംഭവവും കേട്ടതിനുശേഷം എന്നോട് കാൽ നീട്ടിവെക്കാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ കാൽ നീട്ടി വെച്ചു, നബി^(၃) ആങ്കു ചെയ്തുകൊണ്ട് തന്റെ പരിശുദ്ധ കരങ്ങൾ അതിനുമേൽ തലോടി. അതിനുശേഷം പ്രയാസങ്ങൾ ഓന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന വിധം സുവപ്പുട്ടതായി അനുഭവപ്പെട്ടു.

ഹാർത്ത് മിർസാ ബഷീർ അഹ്സാബി^(၁) അബുറാഹിയയെ വധിച്ചത് ശരിയായിരുന്നുവോ എന്ന ചർച്ചക്ക് ഒരു പ്രസക്തിയുമില്ല. അബുറാഹിയുടെ രക്തപക്കിലമായ നടപടികൾ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു തുറന്ന അധ്യായമാണ്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ സ്വഹാബാക്കൾ ചെയ്തത് എല്ലാം തികച്ചും ശരിയും അനിവാര്യവും ആയിരുന്നു. യുദ്ധഘട്ടങ്ങളിൽ സമുഹങ്ങൾ മരന്തി ന്തെയും ജീവിതത്തിന്തെയും ഘട്ടങ്ങളിലുടെ കടന്നുപോകുന്നോൾ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഉപായങ്ങൾ തികച്ചും അനുവദനീയമായി ഗണിക്കപ്പെടുന്നു. ഓരോ ജനതയും സമുഹവും ആവശ്യാനുസരണം എല്ലാ കാലഘട്ടത്തിലും അത് സ്വീകരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. പക്ഷേ വേദകരം എന്ന് പറയുടെ, ധാർമ്മികമായ അധ്യാത്മന്തിന്റെ ഇക്കാലഘട്ടത്തിലും കുറ്റവാളിയോടുള്ള സഹതാപവികാരം വളരെ മോശമായ തലത്തിലേക്ക് എത്തുകയും അങ്ങനെ അക്രമി, ഹീറോ ആയി ഗണിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈന്നും നമ്മൾ ആക്രമിക്കൾ, ഹീറോ ആകുന്നത് കാണുന്നു. അയാൾ തന്റെ കുറ്റകുത്യങ്ങൾ നിമിത്തം ശിക്ഷയുൽക്കുന്നോൾ പൊതുസമുഹത്തിന്റെ സഹാനുഭൂതി അവരെ ആകർഷിക്കുന്നു. അക്രമിക്കൾ ശിക്ഷ കൊടുക്കുകയും അലേക്കിൽ ശിക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി പറയുകയും ചെയ്യുന്നോൾ പൊതുസമുഹത്തിന്റെ സഹാനുഭൂതി അയാളോടൊപ്പം ഉണ്ടാകുന്നു. അതലേക്കിൽ സ്വാർത്ഥ താൽപര്യരായ ആളുകളുടെ സഹാനുഭൂതി അയാളോടൊപ്പം ഉണ്ടാകുന്നു. അയാളുടെ കുറ്റകുത്യം ആളുകൾ മരക്കുന്നു. പക്ഷേ ഈസ്ലാമിനെ സംബന്ധിച്ച നമുക്ക് ഉറപ്പിച്ചു പറയാൻ കഴിയും; അതോടിക്കലും തന്നെ വ്യാജമായ വികാരങ്ങളുടെ മതമല്ല. അത് കുറ്റവാളിയെ കുറ്റവാളിയാണെന്ന് പ്രവ്യാഹിക്കുന്നു. അതിനുള്ള ശിക്ഷ നൽകപ്പെടുന്നത് രാജ്യത്തിലും സാശ്രേഷിയിലും കാരുണ്യമാണെന്ന് ഗണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അത്തരം അളിഞ്ഞുപോയ ശരീര ഭാഗത്തെ ശരീരത്തിൽ നിന്ന് അറുത്തു മാറ്റാനുള്ള അധ്യാപനമാണ് അത് നൽകുന്നത്. അല്ലാതെ അത്തരം ചീഞ്ഞുപോയ ഭാഗത്തെ വെച്ചുകൊണ്ട് ശരീരത്തിന്റെ ആരോഗ്യത്തെ നഷ്ടപ്പെടുത്താൻ അനുവദിക്കുന്നില്ല. ഈന്നുള്ളത് ശിക്ഷ കൊടുക്കുന്ന രീതിയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചോദ്യമാണ്.

അരേബ്യതിൽ ആ സമയത്തുള്ള അവസ്ഥക്കു കീഴിലും യുദ്ധസാഹചര്യങ്ങളിലും മുൻപിലിം കൾക്കും യഹൂദികൾക്കും ഇടയിൽ നിലനിന്നിരുന്ന രീതി പൊതുസമാധാനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമുച്ചിതവും അഭികാമവും ആയിരുന്നു.

എതായിരുന്നാലും ഇതിന്റെ സംഭവങ്ങൾ ഇനിയുമുണ്ട്. ഇൻഡാ അല്ലാഹ് അത് പിനീക് (വിവരിക്കുന്നതാണ്.)

* * * * *

* *

الْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَ نَسْتَعِينُهُ وَ نَسْتَغْفِرُهُ وَ نُؤْمِنُ بِهِ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَ مَنْ يُضْلِلُهُ فَلَا هَادِي لَهُ . وَ نَشَهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَ نَشَهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ . عِبَادُ اللّٰهِ رَحْمَكُمُ اللّٰهُ أَنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعُدْلِ وَ الْإِحْسَانِ وَ إِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَ يَنْهَا عَنِ الْفُحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أَذْكُرُوا اللّٰهَ يَدْ كُرُّكُمْ وَ ادْعُوهُ يَسْتَحِبْ لَكُمْ وَ لَدِكُرُ اللّٰهِ أَكْرَرْ .

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)

at Masjid Mubarak, Islamabad, Tilford, UK – on 10.01.2025

Malayalam Translation: **Moulavi H. Shamsuddin Kavassery**

Layout: **Moulavi T. Jamshad Mukkam**, For Malayalam Desk, Qadian.